

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات مرکز مطالعات و توسعه آموزش

طرح درس

نام درس: مسکن و اماکن عمومی	تعداد واحد (نظری- عملی): ۱ واحد نظری
نیمسال تحصیلی ارائه درس: نیمسال دوم ۱۴۰۲-۱۴۰۳	مدرس: دکتر مریم سلیمی
رشته تخصصی مدرس: بهداشت محیط	آخرین مدرک تحصیلی مدرس: دکتری تخصصی Ph.D
مقطع و رشته تحصیلی دانشجویان: کارشناسی پیوسته	تعداد دانشجو:
نام دانشکده: بهداشت	گروه آموزشی: مهندسی بهداشت محیط
شرح درس: مسکن از اهمیت شایانی در کیفیت زندگی بر خوردار است. بر اساس تعریف سازمان جهانی بهداشت مسکن عبارت است از ساختمان فیزیکی که انسان به عنوان سر پناه و محیط زیست استفاده می کند و تمام خدمات ضروری سرپناه تسهیلات و لوازم مورد نیاز با مطلوب برای سلامت جسمی روحی روانی و اجتماعی خانواده و فرد را دارا باشد بنابراین مسکن باید بتواند تمام نیازهای فیزیکی، جسمی و روانی افراد را تامین نماید در غیر اینصورت مسکن غیر بهداشتی تلقی شده و عاملی جهت انتقال بیماریهای جسمی و روانی خواهد بود. در این درس مسکن مناسب از نظر بهداشتی که بتواند نیازهای مختلف فرد را برآورده نماید مورد بحث قرار میگیرد و استانداردهای مربوط به عوامل مختلف در مسکن ارائه خواهد شد همچنین جوانب بهداشت محیط تعدادی از اماکن عمومی و مراکز تهیه و توزیع مواد غذایی که رعایت اصول بهداشت محیط در آنها واجد اهمیت بیشتری میباشد مانند استخرهای شنا هتلها، رستورانها، مساجد اردوگاهها و غیره نیز مورد بحث قرار می گیرد.	

جلسه: اول

عنوان: آشنایی دانشجویان با اهمیت بهداشت مسکن و اماکن عمومی

اهداف رفتاری (انتظارات از دانشجویان) دانشجویان باید بتوانند:

شناختی:

- تعریف و اهمیت بهداشتی مسکن و اماکن عمومی را بیان کند.
- سهم مسکن در ایجاد بیماریها را توضیح دهد.

عاطفی:

- در بحث گروهی در خصوص اهمیت بهداشت مسکن و اماکن عمومی فعالانه مشارکت نماید.

روانی-حرکتی:

▪

روش تدریس:

سخنرانی، بحث گروهی، مشارکت دانشجویان

وسایل کمک آموزشی:

تخته، لپ تاپ، پاورپوینت

جلسه: دوم

عنوان: آشنایی دانشجویان با اهمیت و استانداردهای بهداشت مسکن و اماکن عمومی

اهداف رفتاری (انتظارات از دانشجویان) دانشجویان باید بتوانند:

شناختی:

- اصول بهداشت مسکن از نظر WHO و APHA را شرح دهد.
- مسائل ناشی از زندگی در مسکن غیر استاندارد را ذکر نماید.
- عوامل فیزیکی نظیر نور حرارت رطوبت سروصدا، اشعه و ... در ساختمانها و اثرات آنها و تامین شرایط مناسب از نظر عوامل فوق الذکر را توضیح دهد.
- ضوابط و استانداردهای، روشنایی، صدا گرما و در قسمتهای مختلف مسکن و اماکن را بیان نماید.

عاطفی:

- در بحث گروهی در خصوص اهمیت و استانداردهای بهداشت مسکن و اماکن عمومی فعالانه مشارکت نماید.

روانی-حرکتی:

▪

روش تدریس:

سخنرانی، بحث گروهی، مشارکت دانشجویان

وسایل کمک آموزشی:

تخته، لپ تاپ، پاورپوینت

جلسه: سوم

عنوان: آشنایی دانشجو با آلاینده های شیمیایی و بیولوژیکی اماکن مسکونی

اهداف رفتاری (انتظارات از دانشجو) دانشجو باید بتواند:

شناختی:

- آلاینده های شیمیایی منازل، گازی فلزات، ذرات رادون فرمالدئید مواد آلی فرار دود سیگار و... را توضیح دهد.
- روش کنترل آلاینده های شیمیایی منازل را نام ببرد.
- عوامل بیولوژیکی مزاحم ناقلین و آفات در منازل را توضیح دهد.
- بیماری های منتقله توسط عوامل بیولوژیک را نام ببرد.
- روش های کنترل عوامل بیولوژیک را توضیح دهد.

عاطفی:

- به صورت فعال در پاسخ دهی به سوالات مربوط مشارکت نماید.

روانی-حرکتی:

- --

روش تدریس:

سخنرانی، بحث گروهی، مشارکت دانشجویان

وسایل کمک آموزشی:

تخته، لپ تاپ، پاورپوینت

جلسه: چهارم

عنوان: آشنایی دانشجو با استاندارد های اماکن مسکونی

اهداف رفتاری (انتظارات از دانشجو) دانشجو باید بتواند:

شناختی:

- استانداردهای مربوط به کیفیت هوای داخل ساختمان را بیان کند.
- دسته بندی ساختمانهای مسکونی و الزامات قرار گیری و همجواری در قوانین مسکن و شهرسازی را بیان کند.
- الزامات استاندارد و ضوابط طراحی (سرانه تعداد، ابعاد و اندازه مساحت فضا، استقرار چیدمان) آشپزخانه اتاق خواب نشیمن رادروها سرویسهای بهداشتی، دستشویی توالت (حمام)، راه پله ها را ذکر کند.
- روشهای گرمایش نورگیری روشنایی و تهویه مطبوع فضاهای داخلی ساختمان را توضیح دهد.

عاطفی:

- به صورت فعال در پاسخ دهی به سوالات مربوط مشارکت نماید.

روانی-حرکتی:

▪ --

روش تدریس:

سخنرانی، بحث گروهی، مشارکت دانشجویان

وسایل کمک آموزشی:

تخته، لپ تاپ، پاورپوینت

جلسه: پنجم

عنوان: آشنایی دانشجویان با اصول نگهداری و سلامت مسکن

اهداف رفتاری (انتظارات از دانشجویان) دانشجویان باید بتوانند:

شناختی:

- استراتژیها و اصول هفتگانه کنترل و نگهداری مسکن سالم را توضیح دهد.
- مسائل مرتبط با مدیریت، آب، فاضلاب و رواناب و پسماند در منازل را توضیح دهد.
- حوادث و سوانح در مسکن و رعایت اصول ایمنی را بیان کند.
- روشهای ارزیابی کیفیت مسکن به روش APHA را توضیح دهد.

عاطفی:

- به صورت فعال در پاسخ دهی به سوالات مربوطه مشارکت نماید.

روانی-حرکتی:

- --

روش تدریس:

وسایل کمک آموزشی:

جلسه: ششم

عنوان: آشنایی دانشجویان با اصول بهداشت و استانداردهای مربوط به اماکن عمومی ۱

اهداف رفتاری (انتظارات از دانشجویان) دانشجویان باید بتوانند:

شناختی:

- تعریف و طبقه بندی اماکن عمومی و مراکز تهیه و توزیع مواد غذایی (براساس آئین نامه بهداشت محییم اصلاحات آئین نامه‌های اجرایی ماده ۱۳ قانون مواد خوردنی، آشامیدنی آرایشی و بهداشتی) را بیان کند.
- اصول بهداشتی مراکز تهیه و توزیع مواد غذایی (جزئیات ساختمانی کف دیوار سقف انبار و...) را بیان کند.
- اصول بهداشت محیط استخرهای شنا و شناگاههای طبیعی را توضیح دهد.
- بیماریهای منتقله انواع استخرها اصول بهره برداری استانداردها و کنترل آلودگیها را شرح دهد.

عاطفی:

- به صورت فعال در پاسخ دهی به سوالات مربوطه مشارکت نماید.

روانی-حرکتی:

- --

روش تدریس:

سخنرانی، بحث گروهی، مشارکت دانشجویان

وسایل کمک آموزشی:

تخته، لپ تاپ، پاورپوینت

جلسه: هفتم

عنوان: آشنایی دانشجویان با اصول بهداشت و استانداردهای مربوط به اماکن عمومی ۲

اهداف رفتاری (انتظارات از دانشجو) دانشجو باید بتواند:

شناختی:

- اصول بهداشتی اماکن عمومی (پارکها و فضای سبزی آبریزگاهها معابر و ... خیابانها) را توضیح دهد.
- اصول بهداشتی گرما به های عمومی غسلخانه ها گورستانها و مخاطرات بهداشتی و کنترل آنها را شرح دهد.
- اصول بهداشت اردوگاهها کمپها پادگانها سرای سالمندان مهدکودک ها آسایشگاه مراکز تادیبی و زندانها، هتلها مسافرخانه ها مهمانپذیرها، رستورانها و کنترل بهداشتی آنها را بیان کند.
- روش محاسبه ظرفیت حوضچه چربی گیر رستورانها را بیان کند.
- عوامل موثر بر تعداد سرویسهای بهداشتی اماکن توریستی و مسافر پذیر را بیان کند.
- اصول و فرکانس نظافت سرویسهای بهداشتی اماکن عمومی و مراکز تهیه و توزیع مواد غذایی را شرح دهد.
- اصول بهداشت، مساجد تکایا اماکن متبرکه و زیارتگاهها..... را بیان کند.

عاطفی:

- به صورت فعال در پاسخ دهی به سوالات مربوطه مشارکت نماید.

روانی-حرکتی:

- --

روش تدریس:

سخنرانی، بحث گروهی، مشارکت دانشجویان

وسایل کمک آموزشی:

تخته، لپ تاپ، پاورپوینت

جلسه: هشتم

عنوان: آشنایی دانشجویان با اصول بهداشت و استانداردهای مربوط به اماکن عمومی ۱

اهداف رفتاری (انتظارات از دانشجو) دانشجو باید بتواند:

شناختی:

-

عاطفی:

- به صورت فعال در پاسخ دهی به سوالات مربوط به مقررات و آیین نامه های موجود از طریق بازدید میدانی از اماکن عمومی مهم نظیر استخر شنا هتل و رستوران را مشارکت نماید.

روانی-حرکتی:

-- ▪

روش تدریس:

سخنرانی، بحث گروهی، مشارکت دانشجویان

وسایل کمک آموزشی:

تخته، لپ تاپ، پاورپوینت

شیوه ارزشیابی

نوع ارزشیابی	فعالیت	سهم نمره از ۱۰۰ درصد
تکوینی	گزارش بازدید	۵
	پاسخ به سوالات کلاسی	۵
	رعایت اخلاق حرفه ای	۵
	حضور در کلاس	۵
	ارائه کلاسی	۲۰
	آزمون میان ترم	۲۰
تراکمی	آزمون پایان ترم	۴۰
آزمون (الکترونیک) به صورت سوالات چند گزینه ای و پاسخ کوتاه		

منابع درس

- 1- Salvato. J.A (1992), Environmental Engineering and Sanitation. Wiley-Interscience: 4 edition.
- 2- Herman Koren, Michael S. Bisesi (2002) Handbook of environmental health, CRC Press; 4 edition.
- 3- WHO Regional Office for Europe. (2011). WHO guidelines for indoor air quality selected pollutants. World Health Organization.
- 4- US Department of Health and Human Services; U.S. Department of Housing and Urban manual, available reference Healthy (2012), Developmen housing at: https://www.cdc.gov/nceh/publications/books/housing/housing_ref_manual_2012.pdf

- ۱- دهقانی محمد هادی (۱۳۸۰) راهنمای بهداشت محیط بیمارستان انتشارات نخل
- ۲- شریعت ،پناهی محمد (۱۳۷۳) مبانی بهداشت محیط انتشارات دانشگاه تهران
- ۳- اصل هاشمی احمد، (۱۳۹۲) بهداشت محیط در استخرهای شنا اختر دانشگاه علوم پزشکی تبریز
- ۴- اصل هاشمی احمد (۱۳۹۵) بهداشت مسکن و اماکن عمومی اختر دانشگاه علوم پزشکی تبریز
- ۵- آیین نامه ها و دستورالعملهای ماده ۱۳ وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی
- ۶- بابایی علی اکبر، مختاری مهدی (۱۳۹۱) بهداشت مسکن و اماکن عمومی انتشارات آثار سبحان

۷- ززولی محمد علی ملکی افشین بذرافشان ادریس (۱۳۹۰) کلیات بهداشت محیط انتشارات سماط

۸- مرکز سلامت محیط و کار وزارت بهداشت (۱۳۹۱) راهنمای بهداشت محیط صنوف

۹- دفتر مقررات ملی ساختمان وزارت مسکن و شهرسازی (۱۳۹۲) مبحث چهارم مقررات ملی ساختمان الزامات عمومی، ساختمان نشر توسعه ایران

۱۰- دفتر مقررات ملی ساختمان وزارت مسکن و شهرسازی (۱۳۹۲) مبحث شانزدهم مقررات ملی ساختمان تاسیسات، بهداشتی نشر توسعه ایران